

CONCURSUL NAȚIONAL DE ISTORIE D. ONCIUL
EDIȚIA A III-A, APRILIE 2023

clasa a X-a

Timpul de lucru este de două ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 100 de puncte.

Subiectul I

(40 de puncte)

Citiți cu atenție următoarele surse istorice:

A. „Stabilită de Congresul de la Viena, ordinea europeană din 1815 nu întârzie să fie serios zdruncinată de aspirațiile naționale și liberale ale popoarelor de pe continent, moștenire a perioadei revoluționare; aceste tensiuni vor măcina rapid edificiul ridicat de suveranii Vechiului Regim.

Dintre aceste mișcări, cea mai dinamică este fără îndoială trezirea naționalităților. Izvoarele sale sînt variate: dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta potrivit concepției propovăduite de revoluționarii francezi, sau „spiritul popular“ bazîndu-și realitatea pe trecutul unei comunități care și-a dovedit existența de-a lungul istoriei și se impune indivizilor. Dar amenințarea pe care o exercită asupra Europei făurită de Congresul de la Viena rămîne aceeași. Ea tinde să dezintegreze statele multinaționale constituite la Viena și să reunească națiunile împărțite între mai multe state.“

Insurecția grecească din 1820, îmbinată cu forța mișcării filioelene și cu interesele naționale ale Rusiei, Angliei și Franței, va sfârși în 1830 cu independența Greciei, prima lovitură dată acordului european de la Viena.

Reacția populară împotriva unei politici deliberate de revenire la Vechiul Regim, revoluția franceză din 1830 marchează prăbușirea dinastiei legitime restaurată în 1815. Este oare revoluția din 1830 semnalul ridicării întregii Europe împotriva hotărîrilor Congresului de la Viena? Este foarte posibil: Belgia se răscoală împotriva suveranului Țărilor (Berstein Serge, Milza Pierre, *Istoria Europei*).

B. „...Decăderea Imperiului otoman, acest „om bolnav“, a cărui lentă agonie amintește pe cea a Imperiului bizantin pe care l-a cucerit și a cărui moștenire și-a însușit-o, trezește speranța popoarelor creștine din Balcani. Supuși mai bine de trei secole, sârbii, românii, bulgarii, macedonenii grecii etc, și-au păstrat trăsăturile specifice datorită menținerii religiei ortodoxe. Cu toate că dominația turcă s-a arătat tolerantă în această direcție, ei suferă de pe urma regimului de supunere care le interzice să posedă pămînturi, să călărească și să aibă armate. Mai mult încă, ei se tem de abuzurile atotputernicelor pașale din provincii și de jafurile însoțite uneori de atrocități, comise împotriva populațiilor locale de acei „ieniceri“, mercenari fanatici, credincioși sultanului. Acest regim de opresiune, ale cărui efecte se adaugă celor provocate de slăbirea Imperiului, este propice revoltării mai ales a popoarelor de la frontiere, sîrbi sau români, care pot spera să primească sprijinul statelor creștine vecine și mai ales pe cel al țarului, protector firesc al ortodocșilor.“ (Berstein Serge, Milza Pierre, *Istoria Europei*).

C. 1848, pe fondul crizei economice aflată pe sfîrșite, provoacă, încă o dată la nivelul întregii Europe, distragerea ordinii restaurate în 1815 și păzită de atunci cu strășnicie de reprezentanții Triplei Alianțe. Pentru susținătorii absolutismului din Austria, Prusia, Rusia, adversarul are aceeași înfățișare, ale cărei trăsături nu sînt de fel nuanțate. Evenimentele care se desfășoară în Franța, în Italia, în Germania și pînă în inima Imperiului austriac, sînt toate manifestări ale „Revoluției“, acest monstru amenințător care trebuie decapitat mereu și care nu încetează să-și facă apariția în cele patru puncte cardinale ale continentului. Totuși, dacă trăsătura comună a acestor mișcări revoluționare, care înflăcărează Europa în 1848, rămîne repunerea în discuție a conservatorismului și a sistemului diplomatic folosit de acesta, ne putem întreba în avantajul cui sau a ce se intenționează efectuarea acestei repuneri în discuție. La originea valului revoluționar din 1848 se află o criză economică complexă. În acest context, revoluția pariziană din februarie 1848 apare ca un caz particular. Confirmînd eșecul sistemului monarhic, a doua republică pune în conflict burghezia, din punct de vedere social conservatoare, cu susținătorii unei Republici sociale, care vor fi repede învinși.

Mai profundă, revoluția vieneză din martie 1848 face să izbucnească revendicările naționale și liberale înăbușite din 1815 și determină căderea lui Metternich. Împăratul este obligat să acorde o constituție liberală, iar Imperiul pare să se dezintegreze în mod inevitabil sub efectul acceselor revoluționare din Ungaria și Boemia.

Din Imperiul austriac, contaminarea revoluționară trece în Germania și Italia. În Germania, popoarele cer și obțin constituții, inclusiv în Rusia. O puternică mișcare națională se termină prin convocarea unui Parlament constituent la Frankfurt, care trebuie să pună bazele unui stat german. În Italia, majoritatea suveranilor, căzuți pradă unei frământări liberale, începută în 1847, acordă și ei Constituții, iar aspirațiile naționale duc la organizarea unei Cruciade militare împotriva Austriei. Dar iluzia „primăverii popoarelor“ nu trece de vara anului 1848. (Berstein Serge, Milza Pierre, *Istoria Europei*).

Pornind de la sursele istorice date, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa B, două informații, din domeniul religios, referitoare la situația populațiilor supuse dominației turce. **4 puncte**
2. Menționați, din sursa A, două consecințe ale Congresului de la Viena. **4 puncte**
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații cu caracter social selectate din sursa C, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
4. Menționați, pe baza surselor date, o asemănare între Imperiul Otoman și cel Habsburgic. **3 puncte**
5. Prezentați două fapte istorice referitoare la caracterul național al revoluției pașoptiste din Țările Române **10 puncte**
6. Formulați un punct de vedere cu privire la rolul de Mare Putere a Angliei, având în vedere o condiție economică, una socială și două consecințe ale acestora. **12 puncte**

Subiectul al II-lea

(50 de puncte)

Realizați o sinteză, în aproximativ două-trei pagini, cu privire la epoca luminilor, având în vedere:

1. - menționarea a doi factori care au favorizat apariția și manifestarea luminismului
2. – menționarea unei asemănări între Austria și Rusia cu privire la forma de conducere a statului și a unei deosebiri cu privire la rolul conducătorului;
3. - menționarea a două asemănări, respectiv a două deosebiri între Constituția SUA din 1787 și Constituția franceză din 1791;
4. – prezentarea unui fapt istoric referitor la modernizarea Principatelor Române în plan social-economic, în secolul al XVIII-lea, și a unei consecințe a acestuia;
5. – formularea unei opinii referitoare la acțiunile politico-naționale desfășurate în Transilvania de către Școala Ardeleană și susținerea acesteia cu un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** sintezei, evidențierea **relației cauză – efect**, susținerea opiniei cu argumente istorice (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** sintezei în limita de spațiu precizată.

CONCURSUL NAȚIONAL DE ISTORIE D. ONCIUL
EDIȚIA A III-A, APRILIE 2023,
BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE
clasa a X-a

NU SE ACORDĂ PUNCTAJ INTERMEDIAR ! Total test 90 de puncte. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 100 de puncte.

Subiectul I **(40 de puncte)**

1. **câte 2 puncte** pentru menționarea, din sursa B, a două informații, din domeniul religios, referitoare la situația populațiilor supuse dominației turce. **(2 p X 2 = 4 p)**
2. **câte 2 puncte** pentru menționarea, din sursa A, a oricăror două consecințe ale Congresului de la Viena. **(2 p X 2 = 4 p)**
3. **7 puncte** pentru menționarea unei relații cauză-efect stabilită între două informații cu caracter social selectate din sursa C.
4. **3 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între Imperiul Otoman și cel Habsburgic;
5. **câte 2 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice referitoare la caracterul național al revoluției pașoptiste din Țările Române; **(2 p X 2 = 4 p)**
câte 3 puncte pentru prezentarea unui fapt istoric menționat **(3 p X 2 = 6 p)**
1 punct pentru utilizarea **doar** a câte unui exemplu
6. **4 puncte** pentru formularea unui punct de vedere cu privire la rolul de Mare Putere a Angliei;
2 puncte pentru menționarea oricărei condiții economice;
2 puncte pentru menționarea oricărei condiții sociale;

2 puncte pentru menționarea oricărei consecințe cu privire la o condiție economică;
2 puncte pentru menționarea oricărei consecințe cu privire la o condiție socială.

SUBIECTUL AL II-LEA: **(50 de puncte)**

Informația istorică – 40 de puncte distribuite astfel:

1. **câte 2 puncte** pentru menționarea a doi factori care au favorizat apariția și manifestarea luminismului. **(2 p X 2 = 4 p)**
2. **(8 puncte total):**
4 puncte pentru menționarea unei asemănări între Austria și Rusia cu privire la forma de conducere a statului;

4 puncte pentru menționarea a unei deosebiri cu privire la rolul conducătorului.
3. **(10 puncte total).**
câte 3 puncte pentru numirea a două asemănări între Constituția SUA și Constituția franceză din 1791; **(3 p X 2 = 6 p)**

câte 2 puncte pentru numirea oricărei deosebiri între Constituția SUA și Constituția franceză din 1791. **(2 p X 2 = 4 p)**
4. **(12 puncte total).**
4 puncte pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la modernizarea Principatelor Române în plan social-economic, în secolul al XVIII-lea;

4 puncte pentru prezentarea oricărui fapt istoric referitor la modernizarea Principatelor Române în plan social-economic, în secolul al XVIII-lea;
4 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a faptului istoric menționat;
5. **(6 puncte total)**

4 puncte pentru formularea unei opinii referitoare la acțiunile politico-naționale desfășurate în Transilvania de către Școala Ardeleană

2 puncte pentru utilizarea unui argument istoric.

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 10 puncte distribuite astfel:

2 puncte pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);

1 punct pentru introducere/cuprins; cuprins/concluzii;

0 puncte pentru text nestructurat.

3 puncte pentru **evidențierea relației cauză-efect**, astfel încât compoziția să probeze înțelegerea procesului istoric;

1 punct pentru prezența parțială a relației cauză-efect;

0 puncte pentru lipsa relației cauză-efect.

2 puncte pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;

1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;

0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice.

2 puncte pentru **utilizarea limbajului istoric**;

1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric;

0 puncte pentru lipsa limbajului istoric.

1 punct pentru **respectarea limitei de spațiu**;

0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.